

SISÄLLYSLUETTELO

ESIPUHE	V
LYHENTEET	XI
1 JOHDANTO	1
2 IHMIS- JA PERUSOIKEUDET VIESTINNÄSSÄ.....	5
2.1 Kansainväliset oikeuslähteet	6
2.1.1 YK:n ihmisoikeussopimus	7
2.1.2 Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimus.....	9
2.1.2.1 Sananvapaus.....	12
2.1.2.2 Oikeushenkilön sananvapaussuoja.....	15
2.1.2.3 Luonnollisen henkilön sananvapaussuoja...	23
2.1.2.4 Journalistin sananvapaussuoja.....	27
2.1.2.5 Yksityiselämän suoja	36
2.1.3 Euroopan unionin oikeus.....	42
2.1.3.1 Euroopan unionin perusoikeuskirja.....	42
2.1.3.2 Euroopan unionin direktiivit	43
2.2 Kansalliset perusoikeudet	45
2.2.1 Yksityiselämän suoja	45
2.2.2 Sananvapaus.....	47
2.3 Oikeuksien yhteensovitus ja tulkinta.....	49
2.4 Yhteenveto	51
3 VIESTINNÄN SUOJA JA LUOTTAMUKSELLISUUS	55
3.1 Sovellettavat oikeuslähteet	56
3.2 Käsitteitä	65
3.3 Viestinnän luottamuksellisuus	67
3.3.1 Viestintäsuhde.....	70
3.3.2 Viestinnän suoja sosiaalisessa mediassa.....	74
3.3.3 Evästeiden käyttö.....	79

3.3.4	Suostumuksesta	81
3.3.5	Lain sallima käsittely.....	86
3.3.6	Sosiaalisen median palveluun liittyviä oikeustapauksia	87
3.3.6.1	LinkedIn-palvelu	87
3.3.6.2	Facebook-palvelu	89
3.3.6.3	Arviointia	93
3.4	Henkilötietojen suoja	95
3.4.1	Oikeus tulla unohdetuksi.....	100
3.4.2	Käsittely toimituksellisiin tarkoituksiin	106
4	TIEDON HANKINNAN RAJOITUKSET	111
4.1	Tiedon hankinta.....	112
4.1.1	Viranomaistoiminta.....	112
4.1.1.1	Viranomainen	113
4.1.1.2	Asiakirja	116
4.1.1.3	Viranomaisen asiakirja	117
4.1.1.4	Julkinen asiakirja.....	122
4.1.2	Oikeudenkäynnin julkisuus	125
4.1.2.1	Yleiset tuomioistuimet	125
4.1.2.2	Hallintotuomioistuimet.....	130
4.1.2.3	Käsittelyn julkisuus.....	132
4.1.3	Muut tiedonsaannin rajoitukset koskien yritystoimintaa ja yksityishenkilöä	133
4.1.3.1	Yritystoiminnan tiedot	134
4.1.3.2	Yksityistä henkilöä koskevat tiedot	139
4.2	Tiedonsaantioikeudet	147
4.2.1	Yleinen tiedonsaantioikeus eli yleisöjulkisuus	149
4.2.2	Tiedonsaanti salaisesta asiakirjasta	149
4.2.3	Asianosaisen oikeus tiedonsaantiin.....	150
4.2.3.1	Asianosaisen oikeus tiedonsaantiin neuvottelumuistiosta	153
4.2.3.2	Oikeus itseään koskevaan tietoon.....	155
4.3	Tiedon pyytäminen ja antaminen	155
4.3.1	Yleisöjulkisuus	155
4.3.2	Tiedonantamistavat	158
4.4	Tiedonsaannin edistäminen.....	159
4.5	Salassapito	160
4.5.1	Salassa pidettävät asiakirjat	161
4.5.2	Salassa pidettävän asiakirjan luokittelu ja käsittely...	163

4.5.3	Salassapito ja tiedon antaminen.....	165
4.5.4	Salassapidosta poikkeaminen.....	172
4.5.5	Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle.....	172
4.5.6	Tietojen luovuttaminen tutkimuskäyttöön.....	174
4.5.7	Salassapidon lakkaaminen ja muutoksenhaku	176
4.5.8	Yhteenveto	176
5	VASTUU VIESTINNÄSTÄ.....	179
5.1	Suomen lakien soveltaminen	181
5.2	Sananvapauslaki	183
5.2.1	Verkkojulkaisu ja verkkoviesti	185
5.2.2	Sananvapauslaki ja verkkoviestintä	191
5.2.3	Vastuu	194
5.3	Rikosoikeudellinen vastuu	197
5.3.1	Identiteettivarkaus.....	199
5.3.2	Kotirauhan rikkominen.....	200
5.3.3	Salakuuntelu ja salakatselu	202
5.3.4	Viestintärauhan rikkominen	205
5.3.5	Yksityiselämää loukkaava tiedon levittäminen.....	207
5.3.6	Kunnianloukkaus	217
5.3.7	Vihapuhe eli kiihottamisrikokset.....	219
5.3.8	Tekijänoikeuden loukkaukset.....	231
5.4	Tekotavat.....	244
5.5	Vahingonkorvausvastuu	249
5.6	Työoikeudelliset seuraamukset.....	252
5.7	Sananvapausloukkauksien selvittäminen	253
5.7.1	Esitutkinta	253
5.7.2	Pakkokeinot	255
5.7.3	Menettämisseuraamukset	257
6	VIESTINTÄOIKEUDET TYÖ- JA VIRKASUHITESSA	261
6.1	Työntekijän viestintäoikeudet.....	262
6.2	Ilmaisuvapaus ja sen rajoitukset.....	270
6.2.1	Lojaliteettivelvollisuus	270
6.2.2	Lojaliteettivelvollisuus oikeuskirjallisuudessa	272
6.2.3	Lojaliteettivelvollisuus ja sananvapaus	275
6.2.4	Virkamiehen velvollisuudet ja ilmaisuvapaus.....	277
6.2.5	Lojaliteettivelvollisuus ja viestintä	281

SISÄLLYSLUETTELO

6.3	Salassapitovelvollisuus	286
6.4	Viestintäpalvelujen käytön sopimussuhteet.....	287
6.5	Viestintäpalvelujen ja sosiaalisen median käyttö työssä.....	289
6.5.1	Palvelun käyttö työtehtävissä	290
6.5.2	Palvelun käyttö työpaikalta.....	293
6.6	Palvelun käyttö vapaa-aikana	295
6.7	Väärinkäyttö	298
6.8	Viestintäoikeuksien väärinkäytön seuraamukset	299
6.8.1	Suomen oikeuskäytäntöä	302
6.8.2	Ruotsin oikeuskäytäntöä	305
6.8.3	Ranskan oikeuskäytäntöä	310
7	LOPUKSI	313
	LÄHTEET	315
	OIKEUSTAPAUSHAKEMISTO.....	327
	ASIAHAKEMISTO	335